

נוז'ן, איבון

(Yvonne Nevejean) (?-1987). חסידת אומות העולם מבלגיה.נ' עמדה בראש 'הסוכנות הלאומית למען הילד' (Oeuvre Nationale De L'Enfance), שממשלת בלגיה מימנה את פעולותיה ושתפקידה היה לפקח על בתי-הילדים ברחבי בלגיה. בקיץ 1942, עם תחילת גירושי היהודים מבלגיה למחנות, פנו אל נ' ראשי 'ועד ההגנה של יהודי בלגיה' (Comité De Défence Des Juifs En Belgique), שהיה ארגון המחותרת היהודי הגדול ביותר באותה עת, וביקשו ממנה לסייע בהצלתם של ילדים יהודים. הוריהם של הילדים הללו גורשו או הסתתרו במקומות מסתור, ו'הסוכנות הלאומית למען הילד' העבירה אותם למוסדות שונים, חילוניים ודתיים, או למשפחות בבתים פרטיים. נ' רתמה את 'הסוכנות' למיבצע הצלה בהיקף רחב ובכך הצילה כ-4,000 ילדים יהודים ('ילדי איבון'). אנשי 'ועד ההגנה של יהודי בלגיה' הפנו אליה את הילדים הללו, ואחיות ועובדים סוציאליים של 'הסוכנות' נתנו להם מסמכי זיהוי חדשים ותלושי מזון.

לאחר שהות קצרה באחד מבתי-הילדים שבחסות 'הסוכנות' הועברו הילדים למקומות מיקלט קבועים במוסדות שונים או אצל משפחות. תחילה בא המימון למיבצע רחב זה מ'ועד ההגנה של יהודי בלגיה'. כאשר לא הספיק הכסף, גייסה נ' מימון מבנקים, וכן השיגה מהממשלה הגולה בלונדון כספים שהוצנחו באדמת בלגיה. מיבצע בהיקף כה רחב, בהשתתפות בני-אדם רבים כול כך, חילוניים ודתיים, לא יכול היה להימשך בלי הלשנות, ואכן כמה מהמצילים ומהניצולים נאסרו, אך בסיכום כולל לא שיבשה הגסטפו את פעולותיה של 'הסוכנות הלאומית למען הילד'. במקרה אחד נאלצה נ' ללוות פקיד גרמני חשדן לבית-ילדים בטררווירן (Tervueren), ששליש מן הילדים שבו היו יהודים. נ' הסבה את שימת-ליבו של הגרמני לילד מולאטי לא-יהודי והצליחה להסיח את דעתו מבדיקת ילדים אחרים.

כאשר פרצו אנשי הגסטפו לבית-הילדים זזמבק (Wezembeek) והעבירו את סגל העובדים והילדים היהודים למחנה מכלן, פנתה נ' למלכה-האם אליזבת וביקשה את התערבותה. המלכה, בעזרתו של ליאון פלאטו ממשד המשפטים של בלגיה, הצליחה להביא לידי שחרורם של הילדים ומדריכיהם.

ב-1965 העניק יד ושם לנ' את התואר חסידת אומות העולם.